

15. L MIĘDZYNARODOWY KONGRES STUDIÓW MEDIEWISTYCZNYCH – KONFERENCJA STUDIÓW CYSTERSKICH (Kalamazoo, 14-17 V 2015)

Piękny jubileusz obchodził w tym roku Instytut Mediewistyki wraz Kolegium Sztuk i Nauk Wyzwolonych Uniwersytetu Zachodniego Michigan (Medieval Institute and College of Arts and Sciences of Western Michigan University) w Kalamazoo (USA), organizując już po raz 50. Międzynarodowy Kongres dotyczący badań mediewistycznych. Odbył się on, jak co roku, w drugim tygodniu maja od czwartku do niedzieli (od 14 do 17 maja). W słowie wstępnym do książki organizacyjnej Kongresu, James M. Murray, odchodzący w tym roku na emeryturę dyrektor Instytutu Mediewistycznego, podzielił się spostrzeżeniami ze swoich pierwszych wykładów na Kongresie w Kalamazoo w 1985 r. Podziękował zarazem wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do organizacji i popularności Kongresów Mediewistycznych w Kalamazoo, szczególnie tegorocznym organizatorom sesji i sponsorom oraz osobom i agencjom wspomagającym ich logistycznie i komputerowo. Podziękował również dwóm zaproszonym gościnnie wykładowcom, którzy na rannej sesji plenarnej w piątek i sobotę zaprezentowali swoje wykłady: Cary J. Nederman, z Texas A & M University, *Współczesne tolerowanie (widziane) w średniowiecznej soczewce: spojrzenie „wyrokujące”* (*Modern Toleration through a Medieval Lens: A “Judgmental” view*); Richard Utz, z Instytutu Technologii w Georgia, *Pojęcie Wieków Średnich. Nasze Średniowiecze, my sami* (*The Notion of the Middle Ages: Out Middle Ages, Ourselves*).

Po pięćdziesięciu latach, Kongres od strony organizacyjnej jest już potężną maszyną, która każdego roku działa niemal automatycznie, dając czas do 15 września wszystkim prelegentom na zgłoszenie propozycji sesji lub wykładu. Przesyła się je z reguły drogą elektroniczną, po czym specjalne komisje organizacyjne selekcjonują materiały przyporządkowując je poszczególnym jednostkom organizacyjnym, tworząc tzw. sesje, na które składają się 2 lub 3 (rzadziej 4) wykłady. Spisuje się je i następnie publikuje w specjalnej książce wraz z porządkiem organizacyjnym i wysyła do zainteresowanych.

Tematyka poszczególnych sesji jest przeróżna, ponieważ dotyczy całego bogactwa życia w średniowieczu, i to bez żadnego wyjątku, włącznie z życiem erotycznym, czy dewiacjami seksualnymi. W tym roku przewidziano 567 sesji. Z reguły każdego dnia mają miejsce 4 sesje: 1 przedpołudniowa (godz. 10:00) i 3 popołudniowe (godz. 13:30, 15:30 i 17:30). Wyjątkiem jest niedziela, w czasie której odbywają się tylko 2 sesje poranne (godz. 8:30 i 10:30). Każdy wykład w ramach sesji ma wyznaczony czas trwania (20 min.); ewentualna dyskusja może trwać maksymalnie 10 min. Tak wygląda Kongres od strony praktycznej.

Integralnym elementem wpisującym się w Kongres i podlegającym jego organizacyjnemu strukturalnemu są organizowane od kilkudziesięciu lat przez Instytut Studiów Cysterskich w Kalamazoo Konferencje Studiów Cysterskich. Ich tematem są najnowsze badania nad studiami cysterskimi na całym świecie. Specjalnie przygotowana na Konferencję broszura wymienia 13 sesji sponsorowanych przez wspomniany Instytut.

W czwartek dominował temat wczesnej fazy rozwoju ruchu cysterskiego w Europie, mówiono o pierwszych dokumentach, o powstaniu i o osobach stojących u początków tego ruchu (1 sesja), o praktycznym zastosowaniu Biblii w tzw. *lectio divina* (2 sesja), o cysterskich teologach i hagiografach (3 sesja) oraz o wpływie ruchu

cysterskiego na myślenie teologiczne (4 sesja). W ramach trzeciej sesji tego dnia, streszczający obecne sprawozdanie, ks. Ryszard Groń, miał wykład poświęcony biografowi Aelreda i jego źródłom (*Aelred's Biographer and His Sources*).

W piątek omawiano późniejszą kulturę cysterską, rozpatrując manuskrypty zachowane w Medingen (5 sesja), pobożność cysterskich mniszek w Niemczech (6 sesja), sytuację cystersów w zmieniającym się świecie (7 sesja) oraz sytuację współczesnych wspólnot świeckich związanych z cystersami (8 sesja). W sobotę odbyły się 3 sesje, w czasie których omawiano tradycję tzw. cysterskich przykładów (*exempla*) (9 sesja), problem cysterskich majątków we Francji i Anglii (10 sesja) oraz cysterskiego zarządzania (11 sesja). Wieczorem odbyła się doroczna kolaja wszystkich aktywnych uczestników konferencji. W niedzielę przewidziano dwie ostatnie sesje poświęcone studiom nad tekstami cysterskimi. Warto wymienić tu niektóre przynajmniej nazwiska uczonych, którzy kształtują oblicze współczesnych badań cysterskich: Luke Anderson, Elias Dietz, Marvin Dobler, Marsha Dutton, E. Rozanne Elder, Daniel Marcel LaCorte, Ralf Lutzelschwab, Brian Patrick McGuire, Stefano Mula, Philip F. O'Mara, Aege Rydstrom-Poulsen, Hohn R. Sommerfeldt, Klaus Wollenberg.

Jubileusz 50-lecia Kongresów Studiów Mediewistycznych, w tym Studiów Cysterskich, już po raz kolejny pokazał bogactwo i wielką żywotność średniowiecza, które okazuje się bardzo odmiennym i ciekawym światem i wcale nie zacofanym i ciemnym, jak go chcą przedstawiać popularnie jeszcze niektórzy autorzy. Wyniki badań prezentowane podczas dorocznych kongresów sprawiają, że opinia publiczna coraz bardziej zaczyna zmieniać swoje negatywne stanowisko. Cieszy również, że każdego roku spotyka się tu przedstawiciele polskich uniwersytetów. W tym roku wystąpiła Monika Michalska z Uniwersytetu Jagiellońskiego prezentując wyniki swych badań na temat opactwa w Henrykowie. Należy pogratulować Uniwersytetowi Zachodniego Michigan pięknego jubileuszu i życzyć, by nadal przyczyniał się do rozwoju studiów mediewistycznych, które pomogą coraz wyraźniej i realistyczniej ukazać cywilizację świata średniowiecza.

ks. Ryszard Groń – Chicago

16. BIBLIA I JEJ INTERPRETACJA W KOMENTARZACH (II Międzynarodowa Konferencja Biblijna, Ostrów Wielkopolski, 27-28 V 2015)

W dniach 27-28 maja 2015 r. w Ośrodku Badań nad Historią i Kulturą Żydów z Południowej Wielkopolski Uniwersytetu Wrocławskiego w Ostrowie Wielkopolskim odbyła się II Międzynarodowa Konferencja Biblijna pt. *Biblia i jej interpretacja w komentarzach*. Jej organizatorem był Instytut Studiów Klasycznych, Śródziemnomorskich i Orientalnych UW r oraz Pracownia Starożytnego Bliskiego Wschodu i Tradycji Biblijnej UW r. Obrady odbywały się w Forum Synagoga (ul. Raszewska 21), a uczestniczyli w nich filolodzy klasyczni, patrolodzy i bibliści, którzy przybyli z zagranicy oraz z różnych ośrodków naukowych w Polsce. Dużą grupę słuchaczy stanowiła też ostrowska młodzież, jak i przedstawiciele duchowieństwa diecezji kaliskiej oraz wszyscy, którym tematyka biblijno-patrystyczna jest bliska. W programie konferencji przewidziano 25 dwudziestominutowych referatów, z których wygłoszono 23.